

ШЛЯХИ СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Українська економіка сьогодні вкрай потребує залучення інвестицій, адже ні за рахунок державного бюджету, ні за рахунок зовнішньоекономічної діяльності неможливо домогтися економічного розвитку, адже ці показники в Україні стабільно від’ємні.

Так, дефіцит бюджету за останні 10 років виріс майже у 5 разів, з 12500,7 млн. грн. у 2008 р. до 592247,9 млн. грн. у 2018 р. (табл.1).

Таблиця 1.

Виконання державного бюджету України

Рік	Сальдо (дефіцит бюджету), млн. грн.
2018	-59247,9
2017	-47849,6
2016	-70130,2
2015	-45167,5
2014	-78052,8
2013	-64707,6
2012	-53445,2
2011	-23557,6
2010	-64265,5

2009	-35517,2
2008	-12500,7

Джерело: [1]

При цьому майже аналогічну ситуацію можна спостерігати і з зовнішньою торгівлею. Лише у 2013–2015 рр. баланс був додатним, але необхідно розуміти, що на це вплинула також зміна курсу національної валюти (табл. 2).

Таблиця 2.

Темпи зростання/зниження обсягів торгівлі України

Рік	Сальдо, млн. дол. США
2018	-6212,8
2017	-2501,1
2015	541,6
2014	3828,2
2013	3356,2
2012	-8514,2
2011	-6657,0
2010	-3025,3
2009	-1312,6
2008	-13294,7

Джерело: розроблено на основі [2].

Новий Президент України Володимир Зеленський неодноразово наголошував на необхідності залучення іноземних інвестицій. Нещодавно він підписав проект закону № 1059 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» [3]. При цьому він неодноразово наголошував на необхідності залучення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в економіку нашої країни. Це навіть було внесено до Програми діяльності Кабінету Міністрів України, яку також було прийнято декілька днів тому [4]. Згідно з цим документом, за наступні 5 років планується залучити 50 млрд. доларів США.

Якщо проаналізувати ПІІ в Україну за останні 10 років, можна побачити, що в період з 2008-го до 2018-го р. вони зменшились більше ніж в 4 рази (табл. 3). При цьому, за цей же період ми залучили 49,7 млрд. дол. США, з яких лише 11,1 млрд. дол. США – за останні 5 років. Тож наразі потік інвестицій необхідно буде збільшити майже у 5 разів, що є дуже складною задачею.

Таблиця 3.

Прямі іноземні інвестиції в Україну

Рік	ПІІ, млн. дол. США
2018	2360
2017	2194

2016	3268
2015	3012
2014	299
2013	4079
2012	7195
2011	7015
2010	5759
2009	4654
2008	9903

Джерело: [5]

До того ж в Україні існує проблема відтоку капіталу закордон, зокрема в офшори. Недарма близько 30% в структурі ПП в останні роки займає Кіпр, який є одним з найбільших офшорних центрів світу [2]. Але при цьому кошти з офшорів надходять в економіку також у формі боргового фінансування [6]. У такій ситуації наша країна стає ще більш залежною від тих «інвесторів», які спочатку виводять гроші з країни, а потім реінвестують їх, але вже на інших умовах.

Звичайно, дуже важно дослідити, скільки насправді становить фінансовий потік з України в офшори, але, на думку експертів, це приблизно 10–12 млрд. дол. США на рік [7]. Це не тільки дохід, який не оподатковується в Україні, а й реальний капітал, який, залишаючись в країні, може значно вплинути на розвиток економіки.

Отже, виникає запитання: навіщо нам залучати 10 мільярдів доларів щороку, опиняючись при цьому в залежності від іноземних інвесторів, якщо наша економіка так само виробляє ці гроші? Тому, мабуть, першочерговим є не питання залучення ПП, а зменшення долі «тіньової економіки» в країні, покращення законодавства, яке регулює відтік капіталу в офшори, та боротьба із корупцією. При цьому необхідно наголосити, що мова не йде про відмову від залучення прямих іноземних інвестицій. Це не питання «Що ми обираємо, внутрішнє чи зовнішнє інвестування?». Звичайно, обидва джерела фінансування української економіки є вкрай важливими. Але питання в тому, які є альтернативні способи залучення необхідних коштів, окрім тих, про які говорить уряд, і, відповідно до цього, якими мають бути пріоритетні напрямки та шляхи розвитку економіки України.

Список використаної літератури

1. Государственный бюджет Украины. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/finance/budget/gov/> (дата звернення: 14.10.2019).
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.10.2019).
3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні. *Офіційний портал Верховної Ради*

- України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66289 (дата звернення: 14.10.2019).
4. Проект Постанови про Програму діяльності Кабінету Міністрів України. *Офіційний портал Верховної Ради України*. URL: Http://W1.C1.Rada.Gov.Ua/Pls/Zweb2/Webproc4_1?Pf3511=66959 (дата звернення: 14.10.2019).
 5. Прямые иностранные инвестиции в Украину Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/fdi/> (дата звернення: 14.10.2019).
 6. Из Украины в офшоры вывели \$148 млрд. *Korrespondent.net*. URL: <https://korrespondent.net/ukraine/3834962-yz-ukrayny-v-ofshory-vyvely-148-mlrd-smy> (дата звернення: 14.10.2019).
 7. Украина против офшоров: кто, куда и почему выводит деньги. *UA-Offshore*. URL: <http://www.ua-offshore.com/news/news/news/ukraina-protiv-ofshorov> (дата звернення: 14.10.2019).